



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 863/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Michalom Gargulákom, advokátska kancelária, Kpt. Nálepku 8, Michalovce, pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 21/2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. októbra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“) a [REDACTED], obaja [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 21/2003 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že sú účastníkmi napadnutého konania v procesnej pozícii žalobcov, ktorého predmetom je návrh na „*odstránenie porušení stavebného zákona a náhradu škody*“. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd v napadnutom konaní raz už meritórne rozhodol rozsudkom z 24. marca 2006, proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie a o ktorom Krajský súd v Košiciach rozhodol uznesením sp. zn. 4 Co 358/2006 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom z 21. júna 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 1. septembra 2016 a stane sa vykonateľným 1. decembra 2016. Pokiaľ ide o trovy konania, sťažovatelia uvádzajú, že okresný súd vo výroku rozsudku uviedol, že „*o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku*“. Sťažovatelia sú toho názoru a argumentujú, že okresný súd rozhodol po trinástich rokoch, konanie trvalo neprimerane dlho, čím malo dôjsť aj k porušeniu ich označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

S poukazom na uvedené sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní porušil ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € sťažovateľovi a 2 000 € sťažovateľke, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Z obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh vyplýva, že posudzované konanie bolo právoplatne skončené v jeho merite 1. septembra 2016, pričom ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že okresný súd rozhodol o trovách konania uznesením z 30. septembra 2016, proti ktorému sťažovatelia podali odvolanie, ktoré bolo okresnému súdu doručené 20. októbra 2016. Sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súdu doručená 13. októbra 2016.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súdu doručená v čase, keď k prietahom zo strany okresného súdu v napadnutom konaní už nemohlo dochádzať, keďže napadnuté konanie bolo v merite už právoplatne skončené 1. septembra 2016.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka

smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd sťažnosť sťažovateľov posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že pokiaľ ide o neprávoplatné skončenie napadnutého konania v časti trov konania, tak okresný súd vydal rozhodnutie o trovách konania ešte pre podaním tejto sťažnosti, ktoré nenadobudlo právoplatnosť z dôvodu, že sťažovatelia proti nemu podali odvolanie.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhoviel (napr.

I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd pri hodnotení možných prietáhov v postupe okresného súdu pri rozhodovaní o trovách konania konštatuje, že rozhodovanie o trovách konania z hľadiska jeho povahy nemožno považovať za vec, resp. záležitosť podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v pravom slova zmysle, hoci tvorí integrálnu súčasť občianskeho súdneho konania. Z uvedeného podľa názoru ústavného súdu tiež vyplýva, že nie je možné pripisovať rovnakú dôležitosť z hľadiska poskytovania ochrany pred zbytočnými prietahmi pri rozhodovaní o merite veci ako v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania.

Navyše, samotné rozhodovanie o trovách konania je zásadne ovplyvnené zásadou úspechu vo veci. Z uvedeného, ako aj povahy veci tiež vyplýva, že o uplatnenom nároku na náhradu trov konania je možné rozhodnúť najskôr spoločne s rozhodnutím vo veci samej, pričom ustanovenie § 151 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) umožňovalo všeobecnému súdu rozhodnúť o trovách konania do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V okolnostiach prípadu okresný súd za použitia už uvedeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku rozhodol v zákonom ustanovenej lehote ešte pred podaním sťažnosti, preto podanie sťažnosti ústavnému súdu za daných okolností sa javí ako účelové namietanie porušenia označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného nie je možné hodnotiť postup okresného súdu pri rozhodovaní o trovách konania ako postup spôsobujúci prietahy takej intenzity, ktoré by zakladali možnosť porušenia označených práv sťažovateľov v namietanom konaní (m. m. I. ÚS 155/2014).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2016